

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเกษตรนับเป็นอาชีพที่มีความสำคัญมากในประเทศไทย การพัฒนาการเกษตรจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ดังนั้นจึงมีการจัดตั้งกรมส่งเสริมการเกษตรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเกษตรให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อย่างยั่งยืน โดยมีความเป็นมา ดังนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรเริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2510 ให้อำนาจงานส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตรจากสำนักปลัดกระทรวงเกษตรกรรมกลุ่กรรม และกรมการข้าว โดยในระยะเริ่มแรกมีการแบ่งส่วนบริหารราชการในส่วนกลางเป็น กองประสานงานวิชาการ และกองอบรมและเผยแพร่ในส่วนภูมิภาคตั้งเป็นที่ทำการเกษตรจังหวัดและที่ทำการเกษตรอำเภอ (กรมส่งเสริมการเกษตรประจำปี 2556 : 59) ปัจจุบันมีการปรับปรุงการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรตามระบบส่งเสริมการเกษตรในปี 2551 ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตร มีหน้าที่สำคัญคือ ส่งเสริมเกษตรกรและชุมชนให้สามารถพัฒนาอาชีพการเกษตร โดยการปรับปรุงระบบส่งเสริมการเกษตรช่วยให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสามารถดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรได้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งการดำเนินงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรมี 2 ระบบด้วยกันคือระบบการปฏิบัติงานในพื้นที่ และระบบสนับสนุน (กรมส่งเสริมการเกษตร 2551 : 6-7) ซึ่งในปัจจุบันเป็นช่วงคาบเกี่ยวของการเปลี่ยนแปลงจากระบบส่งเสริมการเกษตร ปี 2551 มาเป็นระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ MRCF ปี 2557 ผู้วิจัยจึงนำมาศึกษาในครั้งนี้ด้วย

เนื่องจากเกษตรกรของไทยยังต้องมีการพัฒนาทักษะ และความรู้เพิ่มเติมทางด้านการเกษตร เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นกรมส่งเสริมการเกษตรจึงจำเป็นต้องปรับปรุงระบบส่งเสริมการเกษตร เพื่อช่วยเหลือให้เกษตรกรสามารถรู้เท่าทัน และสามารถปรับตัวให้เข้ากับแต่ละสถานการณ์ได้ จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรของเกษตรตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงระบบส่งเสริมการเกษตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

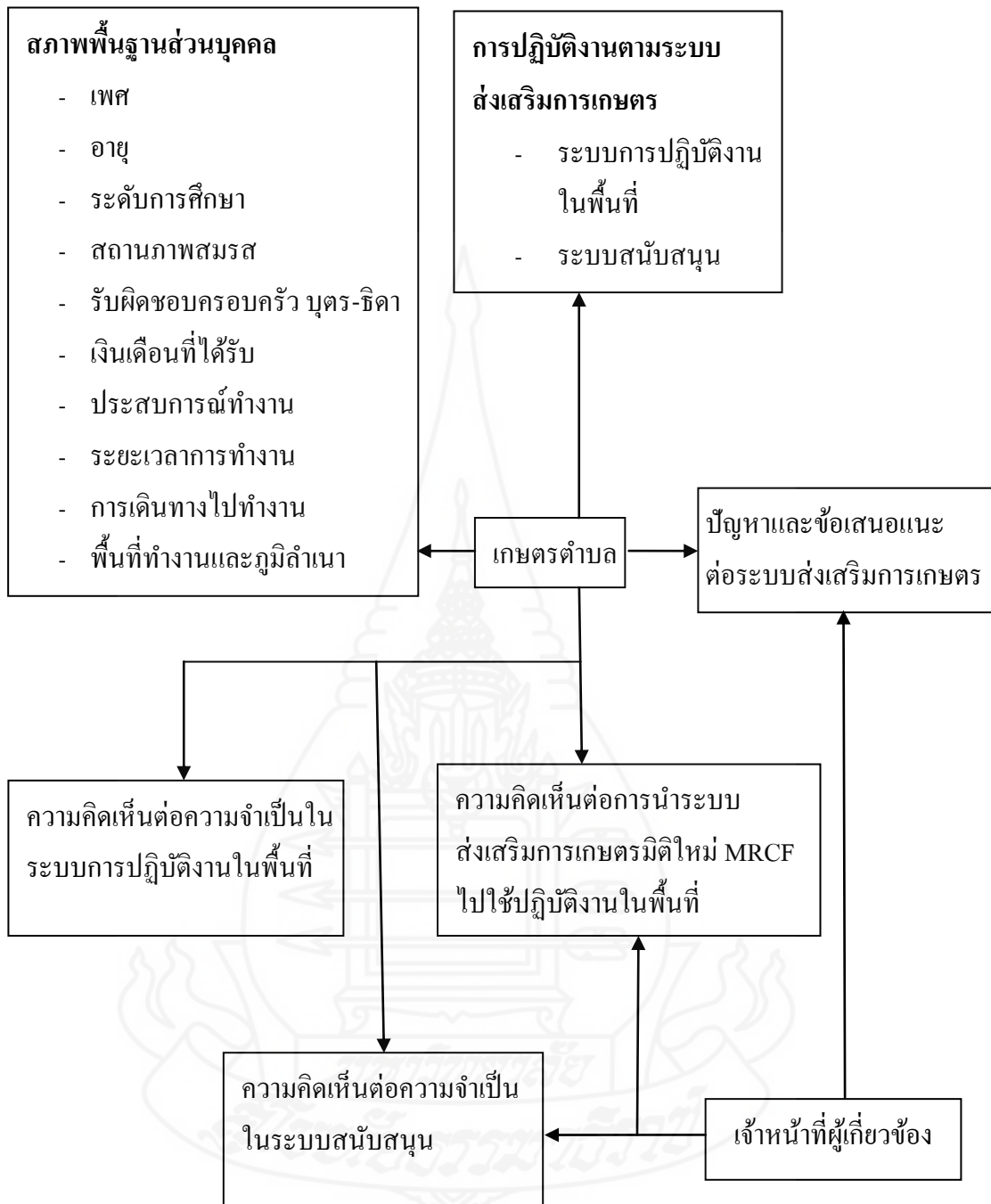
การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1.1 เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรตำบล
- 1.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อความจำเป็นของเกษตรกรตำบล และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของระบบส่งเสริมการเกษตร และการปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรตำบล
- 1.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรตำบลและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องต่อการนำระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ MRCF ไปใช้ปฏิบัติงานในพื้นที่
- 1.4 เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะของเกษตรกรตำบล และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องต่อระบบส่งเสริมการเกษตร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษานี้มีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี แสดงในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการปฏิบัติงาน ตามระบบส่งเสริมการเกษตรของเกษตรตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีขอบเขตดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา สำหรับแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรตามระบบส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี มี 2 ระบบ คือ ระบบการปฏิบัติงานในพื้นที่ และระบบสนับสนุน แต่เนื่องจากเป็นช่วงคาบเกี่ยวในการเปลี่ยนแปลงระบบส่งเสริมการเกษตรใหม่เป็นระบบส่งเสริมการเกษตร MRCF จึงได้นำระบบ MRCF มาศึกษาในครั้งนี้ด้วย

4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ ทำการศึกษาการปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรของเกษตรตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในพื้นที่ 19 อำเภอ ดังนี้ (1) อำเภอเมือง (2) อำเภอกาญจนดิษฐ์ (3) อำเภอดอนสัก (4) อำเภอเกาะสมุย (5) อำเภอเกาะพะงัน (6) อำเภอไชยา (7) อำเภอท่าชนะ (8) อำเภอกีรีรัฐนิคม (9) อำเภอบ้านตาขุน (10) อำเภอพนม (11) อำเภอท่าฉาง (12) อำเภอบ้านนาสาร (13) อำเภอบ้านนาเดิม (14) อำเภอเคียนซา (15) อำเภอเวียงสระ (16) อำเภอพระแสง (17) อำเภอพุนพิน (18) อำเภอชัยบุรี (19) อำเภอวิภาวดี

4.3 ขอบเขตด้านเวลา ดำเนินการเก็บข้อมูลเกษตรตำบลและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในเดือนมีนาคม 2557

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ระบบส่งเสริมการเกษตร หมายถึง ระบบการปฏิบัติงานในพื้นที่ และระบบสนับสนุน แต่เนื่องจากเป็นช่วงของการปรับระบบส่งเสริมการเกษตรใหม่จึงได้นำระบบส่งเสริมการเกษตรมิติใหม่ MRCF เข้ามาศึกษาในครั้งนี้ด้วย

5.2 ระบบปฏิบัติงานในพื้นที่ หมายถึง การปฏิบัติงานของเกษตรตำบลต่อสำนักงานเกษตรอำเภอ และการปฏิบัติงานในพื้นที่ระดับตำบล

5.3 ระบบสนับสนุน หมายถึง การที่สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานีคอยให้การสนับสนุน ช่วยเหลือคำแนะนำ ในการปฏิบัติงานของสำนักงานเกษตรอำเภอให้ถูกต้องเป็นไปตามเป้าหมาย และตรงตามเวลาที่กำหนด

5.4 การปฏิบัติงาน หมายถึง การปฏิบัติงานในพื้นที่ของเกษตรตำบลในระบบส่งเสริมการเกษตร

5.5 เกษตรตำบล หมายถึง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบงานและปฏิบัติงานระดับตำบล

5.6 เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง หมายถึง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ไม่ได้ปฏิบัติงานระดับตำบล และรวมถึงเกษตรอำเภอทั้ง 19 อำเภอในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้อยู่ในระบบสนับสนุน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เพื่อเป็นข้อเสนอแนะต่อกรมส่งเสริมการเกษตร ในการปรับปรุงการดำเนินงานในพื้นที่ของเกษตรตำบลต่อไป

6.2 การนำปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรตำบลและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของระบบส่งเสริมการเกษตรไปปรับปรุงระบบให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง

